

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko SP ČR k materiálu „Implementační plány programu Digitální Česko“
Č. J.	32/2020
DATUM ZPRACOVÁNÍ	21. května 2020
KONTAKTNÍ OSOBA	Ing. Kateřina Kalužová
TELEFON	225 279 202
E-MAIL	kkaluzova@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR předkládá tyto připomínky k materiálu „Implementační plány programu Digitální Česko“.

ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY:

Připomínka č. 1

Vzhledem ke krizové situaci spojené s pandemií COVID-19 považujeme za naprosto zásadní, aby před aktualizací implementačních plánů Digitálního Česka bylo provedeno důsledné vyhodnocení dopadů současné situace na oblast digitální ekonomiky. Tato krize se stala zásadním testem digitalizace české společnosti. Považujeme tedy za zcela nezbytné poučit se z toho, co v oblasti digitalizace v praxi fungovalo, a kde se naopak projeví vážné nedostatky. Na základě této analýzy je třeba přistoupit nejen k aktualizaci implementačních plánů Digitálního Česka, ale i jeho tří pilířů. V této souvislosti lze jako příklady oblastí, na které je třeba se zaměřit, uvést například nedostatečné zajištění kybernetické bezpečnosti v souvislosti se zvýšeným množstvím kybernetických útoků na nemocnice či soukromé společnosti. Dále je třeba zmínit vzdělávání, v rámci kterého bylo nezbytné v rámci dnů přejít do režimu online výuky, která bohužel není vždy dostupná všem, ať už z důvodu nedostupnosti obsahu, připojení či technického vybavení škol či rodin. Nefunkčnost distančního vzdělávání spolu s uzavřením škol prohloubily ekonomické problémy a zkomplikovaly odpověď na krizi ať již jde o nedostatek zaměstnanců na pracovištích (díky nutnosti pečovat o člena rodiny) či ztížení možnosti pracovat z domova (z důvodu suplování vyučujícího rodičem). Současná krize také ukázala, že firmy s vyšší úrovní digitalizace procesů jsou schopny se s náhlým výkyvem výroby či zakázek vypořádat mnohem lépe a efektivněji, proto bude velmi důležité aktivně podporovat a motivovat podniky, aby se intenzivně věnovaly zavádění digitálních technologií do svých procesů a mohly tak nabízet své služby a produkty i v době, kdy jsou podniky bez těchto inovativních řešení nuceny i přerušit svou činnost. Bude proto nutné soustředit se na střednědobou až dlouhodobou podporu investic, aby si podniky vybudovaly/udržely vysokou kvalitu, dostatečnou kapacitu a zejména bezpečnost digitální infrastruktury. V souvislosti s digitalizací by mělo být podporováno také další profesní vzdělávání zaměstnanců v podnicích. Měly by být zřízeny a rozšířeny moderní nástroje dalšího vzdělávání, jako jsou platformy digitálního učení, s cílem vytvořit zaměstnancům nabídku moderního celoživotního vzdělávání.

Také v digitální agendě EU došlo k významnému posunu zveřejněním nové digitální strategie Shaping Europe's digital future a doprovodné Evropské datové strategie a Bílé knihy k AI, které by své aktuální podobě mohly být hrozbou pro otevřenou, inovativní a digitálně vyspělou podnikatelskou sféru v ČR. Nebezpečí vidíme také ve vytvoření silného francouzsko-německého tandemu, který nastoluje v průmyslové politice

i digitalizaci témata technologické suverenity, lokalizace dat, nových regulací, odklon od ambiciózní exportní politiky v oblasti digitálních produktů a služeb, které dle našeho nebudou přínosné pro malou, otevřenou a pro-exportně orientovanému českou ekonomiku a vysoce digitalizovaný český průmysl, který je podle studie EIB spolu s průmyslem v Nizozemí, Finsku a Dánsku na špici EU a předčí i USA (<https://www.eib.org/en/publications/who-is-prepared-for-the-new-digital-age.htm>, str. 32).

To vše musí být v digitálním Česku, má-li mít nějakou relevanci, zohledněno. Dopady současné situace musí být důsledně promítnuty do celého předloženého materiálu, stejně tak i do dalších připravovaných návrhů.

Proto požadujeme stažení materiálu z vlády a zahájení nové diskuze, která se bude zabývat přepracováním strategie Digitální Česko. Svaz průmyslu a dopravy ČR je připraven se do ní aktivně zapojit.

Přípomínka č. 2

Dovolujeme si upozornit, že v Koncepti Česko v digitální Evropě, Kapitola 3: Hlavní a dílčí cíle Česka v digitální Evropě, sekce 3.3 Prosazování národní pozice ČR u prioritních témat v digitální agendě EU, jsou uvedeny dílčí cíle, které nereflktují aktuální priority Evropské komise a s tím i spojená rizika, vyplývající pro ČR jakožto pro exportně orientovanou a otevřenou ekonomiku. Současná Evropská komise např. stále častěji zmiňuje koncept technologické suverenity, jehož uplatnění skrze protekcionistická uplatnění, o které usiluje zejména Francie, by mohlo ohrozit dlouhodobě budované vztahy s ekonomickými partnery mimo EU. To považujeme za krajně nešťastné a ČR by na to měla aktivně reagovat. Opatření v rámci materiálu Česko v digitální Evropě by se měla více soustředit na priority související s plány Evropské komise na budování jednotného digitálního trhu a plánovaná opatření v oblasti digitální agendy.

Pokud jde o dílčí cíl Podpora datové ekonomiky, tak v době, kdy se EU zabývá komplexní Evropskou datovou strategií není na místě, aby se takto zásadní oblast v národní koncepci zaměřila na pouhé sdílení dat. To není slučitelné s celkovou podporou datové ekonomiky. Datová strategie by měla být postavena na otevřeném a inkluzivním modelu, který usnadní přístup, sdílení a využívání dat a zároveň zajistí kompatibilitu se současným právním rámcem EU. S tím souvisí také adekvátní úroveň ochrany předmětných dat, protože se velmi často jedná o citlivá obchodní data. Pokud jde o sdílení dat, SP ČR nepovažuje za vhodné, aby se sdílení dat v rámci vztahů B2G nebo B2B nařizovalo formou závazných právních předpisů, mělo by to nepříznivý vliv na konkurenceschopnost evropských podniků. Požadujeme tedy explicitně uvést, že sdílení dat v rámci těchto vztahů musí probíhat na dobrovolné bázi. Jsme také proti opatřením pro lokalizaci dat, která by mohla bránit přístupu firem do evropské datové infrastruktury.

V návaznosti na výše uvedené nepovažujeme za přijatelné, aby jedním z hlavních dílčích cílů pro prosazování národních pozic na úrovni EU byla podpora zapojování žen do digitální ekonomiky. Dle indexu rovnosti mužů a žen jsme v této oblasti (tedy v oborech STEM) na úplně posledním místě v Evropě, konkrétně 9 % žen vs. 48 % mužů (viz <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2019/domain/work/CZ>). Svaz považuje tuto situaci za alarmující a aktivně dlouhodobě prosazuje vyšší zapojení žen do všech oblastí našeho ekonomického života i vedoucích struktur. Z těchto důvodů považujeme za nezbytné nejdříve si zamést před vlastním prahem a zlepšit situaci zapojení žen v digitální ekonomice na národní úrovni. Z tohoto důvodu navrhuje přenést tento cíl na národní úroveň, konkrétně do Konceptce Digitální ekonomika a společnost a vytvořit nový dílčí cíl v rámci části 3.2 Zralost a připravenost sektorů ekonomiky na digitální transformaci.

V době, kdy se česká i evropská ekonomika potýkají s nejvážnější hospodářskou krizí v tomto století, bychom se měli zaměřit na řešení strukturálních problémů jako je podpora konkurenceschopnosti např. pomocí

ambiciózní vývozní politiku v oblasti sdílení dat, zachování otevřenosti evropského trhu a podpora malých ekonomik nebo také zajišťování technologické bezpečnosti jak na úrovni kybernetické bezpečnosti, tak i v oblasti diverzifikace zdrojů.

Připomínka č. 3

Jak je uvedeno již v připomínce č. 1, stále větší množství kybernetických útoků je dle našeho názoru jasným signálem že pro úplné zvládnutí digitální transformace jsou znalosti v oblasti kybernetické bezpečnosti zcela nepostradatelné. Nepřátelští aktéři využili globální krize k cíleným kybernetickým útokům na státní instituce, firmy, jednotlivce i zdravotnická zařízení. Podařilo se narušit důležité oblasti fungování společnosti v kritických okamžicích boje proti pandemii. Ukázalo se, že investice do kybernetické bezpečnosti jsou naprostou nezbytností. Je zásadní zaměřit se prostřednictvím dalšího zvyšování povědomí o kybernetické bezpečnosti a technické podpory na posilování odolnosti proti kybernetickým útokům v oblasti podnikání. Je třeba, aby stát pomáhal občanům v oblasti kybernetické hygieny a falešného šíření zpráv.

Proto navrhuje, aby byl do Konceptce Digitální ekonomika a společnost doplněn nový cíl: **Zvyšování povědomí občanů, zaměstnanců a firem v oblasti základů kybernetické bezpečnosti.**

Alokace: 15 mil. ročně

Odpovědnost: NÚKIB, SPČR

Připomínka č. 4

V Konceptci Digitální ekonomika a společnost navrhuje upravit část 3. 3.Připravenost občanů na změny trhu práce, vzdělávání a rozvoj digitálních dovedností:

1) Je nutné aktualizovat časový harmonogram, jsou tam neaktuální údaje.

2) V Popisu cíle č. 3 navrhuje doplnit větu na konec druhého odstavce: ...negativním dopadům. *Pro případy krizových situací (ale nejen nich) je potřeba vybudovat fungující a garantovaný systém distančního počátečního i dalšího vzdělávání, jako jedné ze základních digitálních služeb státu.*

Ve čtvrtém odstavci navrhuje následující doplnění: Klíčová je hlavně modernizace počátečního vzdělávání, podpora dalšího vzdělávání a cílených rekvalifikací *(reskillingu a upskillingu)*, nastavení podmínek na trhu práce a sociální politiky státu.

3) V dílčím cíli 3.1 Rozvoj počátečního digitálního vzdělávání navrhuje doplnit novou poslední odrážku: *Rozvoj funkčního a garantovaného distančního počátečního vzdělávání.*

4) V dílčím cíli 3.2 Rozvoj dalšího digitálního vzdělávání navrhuje doplnit novou čtvrtou odrážku: *Rozvoj distančního dalšího vzdělávání.*

5) V dílčím cíli 3.3 Vytváření platform navrhujeme následující doplnění: tripartitní dialog o vhodné podpoře dalšího vzdělávání *upskillingu a reskillingu* na národní i regionální úrovni.

6) V dílčím cíli 3.5 Systematická podpora adaptace trhu práce navrhuje doplnit novou předposlední odrážku: *Podpora homeoffice a teleworkingových způsobů výkonu práce.*

Připomínka č. 5

Navrhujeme doplnění dalšího opatření do implementačního plánu koncepce Ekonomika a společnost (pravděpodobně pod DES 4 s klasifikací C):

DES 4.10 - Otevření datových sad identifikovaných zástupci automotive

Odůvodnění připomínky:

Na základě Memoranda a Akčního plánu o budoucnosti automobilového průmyslu byly zástupci automotive identifikovány datové sady ve vlastnictví veřejného sektoru, které mají být ve standardizovaném a strojově čitelném formátu sdíleny s privátním sektorem. Mezi tyto datové sady patří mj. data o mobilitě obyvatelstva, složení národního hospodářství, vybraná data o územním rozvoji, využití kmitočtového spektra, data o statickém i aktuálním stavu dopravních cest, provozu a pohybu dopravních prostředků na pozemních komunikacích a další. Zpřístupněním datových sad pro privátní sektor s důrazem na princip jejich znovu využití ("data reuse") dojde k podpoře rozvoje digitální ekonomiky.

Připomínka č. 5

K části Koncepce Digitální ekonomika a společnost, Kapitola 3.5, ID cíle 5.2 Spolupráce se soukromým sektorem, bod "rozvíjení kontaktů a spolupráce se soukromým sektorem a zvyšování povědomí o činnosti a možnostech spolupráce s NÚKIB v oblasti kybernetické bezpečnosti prostřednictvím pravidelných jednání a vzájemného sdílení informací"

Navrhujeme následující změny:

K tomuto bodu požadujeme zavedení formalizované spolupráce s Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost v podobě konzultací u zásadních materiálů týkajících se zajištění kybernetické bezpečnosti. Navrhujeme formální platformu s širokou účastí odborné podnikatelské i akademické veřejnosti, na které se budou řešit záměry týkající se koordinace zajištění kybernetické bezpečnosti s dopadem na soukromé subjekty a jejich volnost výběru subdodavatelů, což předpokládá i například představená verze EU Toolbox on 5G Cybersecurity.

Odůvodnění připomínky:

Je třeba vytvořit k těmto materiálům minimálně podobný konzultační mechanismus, jako má Český telekomunikační úřad v podobě § 130 zákona o elektronických komunikacích, protože mají na trh a na podnikatele podobný vliv, jako regulační opatření ČTÚ.

Dle názoru SPČR je zásadní využít potenciál, know-how, zkušenosti a kapacity soukromého sektoru, posoudit obavy a doporučení plynoucí z opatření státu vůči podnikatelům a hospodářským subjektům. Cíl rozvíjet kontakty a spolupráci se soukromým sektorem a zvyšování povědomí o činnosti a možnostech spolupráce s NÚKIB v oblasti kybernetické bezpečnosti prostřednictvím pravidelných jednání a vzájemného sdílení informací není příslušně naplněn. Například účast dodavatelů technologií na Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost pořádané Pražské 5G bezpečnostní konferenci se vůbec nepředpokládá, přitom je jejich podíl na výstavbě digitální infrastruktury zásadní. Proto považujeme za nezbytné vztahy a interakce s Úřadem formalizovat.